

PRITARTA

Kauno rajono savivaldybės administracijos
direktoriaus 2023 m. balandžio 19 d.
įsakymu Nr. ĮS-1284

PRITARTA

Kauno r. Raudondvario lopšelio-darželio
„Vyturėlis“ tarybos 2022 m. kovo 24 d.
protokolu Nr. 2

**KAUNO R. RAUDONDVARIO LOPŠELIO-DARŽELIO
„VYTURĖLIS“ IKIMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMA
„AUGU ŽAISDAMAS, PAŽINDAMAS, KURDAMAS“**

Raudondvaris
2023

TURINYS

1. BENDROSIOS NUOSTATOS	2
2. IKIMOKYKLINIO UGDYMO PRINCIPAI	5
3. TIKSLAI IR UŽDAVINIAI	6
4. TURINYS, METODAI IR PRIEMONĖS	7
5. UGDYMO PASIEKIMAI IR JŲ VERTINIMAS	16
6. NAUDOTA LITERATŪRA IR ŠALTINIAI	18
PRIEDAS Nr. 1	19
PRIEDAS Nr. 2	20
PRIEDAS Nr. 3	21

1. BENDROSIOS NUOSTATOS

Švietimo teikėjo pavadinimas: Kauno r. Raudondvario lopšelis-darželis „Vyturėlis“ (toliau - Darželis).

Teisinė forma: Viešas juridinis asmuo, kurio teisinė forma – Savivaldybės biudžetinė įstaiga.

Grupė: Ikimokyklinio ugdymo mokykla.

Tipas: Lopšelis-darželis. Steigėjas – Kauno rajono savivaldybė.

Adresas: Vyturių 2 B, Raudondvario sen., Kauno r. sav., LT 54124, tel. Nr. +370 699 28 409, el. paštas md.raudondvaris@gmail.com, internetinė svetainė <https://raudondvardarzelis.lt/>

Vaikai ir jų poreikiai.

Šiuolaikinės ugdymo filosofijos dėmesio centre – vaikas, jo poreikiai ir ugdytinios kompetencijos.

Ikimokyklinio ugdymo pagrindinė forma – laisvas, kūrybinis žaidimas, kuris skatina domėtis, išmokti, įgyti įgūdžių, tyrinėti pasaulį.

Darželio ikimokyklinio ugdymo grupėse ugdomi 2–5 (6) m. amžiaus vaikai.

Vaikams ugdytis padedama jam priimtiniu būdu – per aktyvią veiklą, pojūčius, skatinant vaizduotę, fantaziją, saviraišką. Atliepiančiam vaikų poreikius, vaikų ugdymas organizuojamas įvairiose aplinkose, situacijose, kontekstuose, kuriuose sudaromos sąlygos iniciatyviam, judriam, patirtiniam, tyrinėjimais grindžiamam, kūrybiškam, dialogiškam, visuminiam, įtraukiam, sudarančiam daug skirtingų galimybių veikti, pažinti, kurti, komunikuoti, reflektuoti vaikų ugdymuisi. Skatinamos veiklos lauke, pažintinės išvykos prie vandens telkinių, į miškus, aplinkinius parkus, edukacijas, sudarant galimybes tenkinti poreikį laisvai žaisti, tyrinėti, judėti gamtoje.

Darželyje sudarytos sąlygos ugdytis specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems vaikams. Specialieji ugdymosi poreikiai – pagalbos ir paslaugų ugdymo procese reikmė, atsirandanti dėl išskirtinių vaiko gabumų, įgimtų ar įgytų sutrikimų, taip pat ir nepalankių aplinkos veiksnių. Vaikams, kuriems nustatyti specialieji ugdymosi poreikiai dėl vaiko negalios, elgesio, dėmesio koncentracijos, dėl nepalankios aplinkos, ugdymo pagalbą teikia logopedas, psichologas.

Kuriamos kuo palankesnės sąlygos gabiems vaikams, tenkinti jų poreikius ilgam įsitraukti į sudėtingą veiklą pagal savo polinkius, būti pripažintiems ir pastebėtiems.

Migrantų šeimų vaikų poreikis – būti visaverčiais darželio bendruomenės nariais. Ikimokyklinio ugdymo mokytojui svarbu padėti vaikams išlaikyti jų pirminį kultūrinį identitetą ir pratinti vaikus būti aktyviais daugiakultūrės vaikų darželio bendruomenės nariais. Užmezgamas emocinis kontaktas su vaikais ir jų šeimomis, integruojami į lietuvių kultūrą, mokomasi lietuvių kalbos rodant pagarbą jų gimtajai kalbai, kultūrai, tradicijoms, papročiams.

Mokytojų ir kitų specialistų pasirengimas.

Darželyje nuolat vykdoma mokytojų atestacijos programa pagal nustatytus veiklos prioritetus. Tęsiama ir tobulinama pagalba, mentorystė naujiems darbuotojams, pedagoginių studijų studentams.

Darželyje suformuota 13 grupių, kuriose dirba ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo mokytojai, mokytojų padėjėjai, pagal poreikį mokytojo padėjėjai ugdymui, meninio ugdymo mokytojas. Darželį lankantiems vaikams, turintiems kalbėjimo ir kalbos bei kitų raidos sutrikimų, pagalbą ir konsultacijas teikia logopedas, psichologas.

Tobulinama mokytojų ir švietimo pagalbos specialistų kompetencija įtraukiojo ugdymo srityje, formuojama veikli, atsakinga ir sutelkta bendruomenė, gebanti kūrybiškai dirbti komandose. Kuriamos įtraukiančios ir įgalinančios kiekvieną vaiką ugdytis edukacinės erdvės, prasmingai naudojamos patrauklios, šiuolaikiškos priemonės.

Dalis mokytojų turi aukšto lygio gebėjimus kurti inovatyvias veiklas vaikams, orientuodamiesi į pasiekimų plėtotę bei esminius šiuolaikinės ikimokyklinės didaktikos principus.

Regiono ir švietimo teikėjo savitumas.

Raudondvaris – viena seniausių Kauno rajono gyvenviečių, garsėjanti turtinga istorine praeitimi, architektūriniu dvaro ansambliu, apsupta gamtos bei nestinganti įvairių kultūrinių renginių. Prie Raudondvario esantis Šilelis – kaimas prie pačios Nemuno ir Nevėžio santakos. Kaime rasta net akmens amžiaus stovyklavietė. Pirmieji rašytiniai šaltiniai Raudondvarį mini XVI a.

Nuo 1993 m. Raudondvario dvaras tapo kultūros centru, rūmuose įrengta Raudondvario, grafų Tiškevičių istorijos bei kompozitoriaus J. Naujalis ekspozicija, o nuo 2002 m. jo garbei atidarytas memorialinis muziejus, Kauno rajono muziejus bei parodų salės. Parko teritorijoje veikia Menų inkubatorius, Kauno rajono turizmo ir verslo informacijos centras. Su ugdytiniais dalyvaujame rengiamose edukacijose, renginiuose, organizuojami bendri projektai.

Nemuno ir Nevėžio santaka – puiki vieta pažintinėms išvykoms su ugdytiniais stebėti krantuose besibūriuojančius vandens paukščius. Čia suka lizdą Griežlė – ornitologinė vertybė,

įrašyta į Lietuvos raudonąją knygą. Ties Raudondvario tiltu yra Nevėžio kraštovaizdžio draustinis – tai saugomas raiškus erozinio senslėnio tipo Nevėžio upės slėnio kraštovaizdis. Draustinyje saugomi Bivylių senkapijai, Bernatonių piliakalnis. Raudondvaryje prie Nevėžio veikia mažųjų laivų prielauka, apylinkėse Romo Juozapo Liekio sodyboje įkurtas Amatų centras, yra Raudondvario kapinės, medelynas, girininkija. Tai puikios sąlygos su ugdytiniais organizuoti pasivaikščiojimus, aktyviai praleisti laiką gamtos apsuptyje, ugdytis istorines, pilietines, ekologines vertybes. Meninius įgūdžius tobulinti vaikai turi galimybę dalyvaudami Raudondvario kultūros centro, Garliavos meno mokyklos Raudondvario filiale esamuose užsiėmimuose, lankydami įsikūrusias privačias meno studijas.

Tėvų (globėjų) ir vietos bendruomenės poreikiai.

Ugdymo procesas nuolat derinamas su vaikų poreikiais, tėvų (globėjų) lūkesčiais ir pageidavimais, socialiniais partneriais.

Mokytojų inovatyvumas ir kūrybiškumas, šiuolaikinių komunikavimo technologijų įvaldymas bei gebėjimas dirbti komandoje, padeda geriau atliepti šeimų lūkesčius dėl vaiko ugdymo, rinktis įvairesnius bendravimo ir bendradarbiavimo būdus. Ugdytinių tėvai (globėjai) domisi ugdymo procesu, veikia darželyje, dalyvauja organizuojant bendras darželio šventes, pramogas, įsitraukia į grupių veiklas, projektus. Šeimos konsultuojamos mokytojų ir švietimo pagalbos specialistų, informaciją apie vaikų ugdymą gauna uždarose Facebook grupėse, elektroniniame dienyne <https://musudarzelis.com/>, individualiuose pokalbiuose apie ugdytinių vertinimą, vaikų pasiekimus ir pažangą, problemines ugdymosi sritis. Tėvai (globėjai) gaunamą informaciją vertina geranoriškai, diskutuoja su mokytojomis, teikia inovatyvius pasiūlymus dėl ugdymo. Pagal atliktas apklausas, Darželio bendruomenė teigiamai vertina aplinkos svetingumą, saugumą, estetiką, ugdymo(si) aplinkas, priemonių atitikimą pagal vaikų amžių ir poreikius, vaiko teisių atstovavimą visuomenėje, individualių vaiko saugumo, emocijų, fizinių ir socialinių poreikių tenkinimą, pedagoginę ir socialinę pagalbą, vadovų profesinę kompetenciją.

Aktyvios sąveikos su šeima palaikymas, pozityvus bendradarbiavimas su Raudondvario lopšeliu-darželiu „Riešutėliu“, Raudondvario A. ir A. Kriauzų pradine mokykla, Raudondvario kultūros centro, bibliotekos, policijos darbuotojais, Raudondvario kaimo bendruomenės centru, Šv. Teresės Raudondvario bažnyčia prisideda prie vaikų ugdymo kokybės gerinimo, Darželis tampa labiau veiklus, informatyvus.

Požiūris į vaiką ir jo ugdymą.

Ugdymo siekis – kuo visapusiškiau ugdyti vaiko asmenybę, talentą ir protinius bei fizinius sugebėjimus, vaiko pagarbą tėvams (globėjams), savo kultūriniam identitetui, gamtai, kalbai ir vertybėms, apginti vaiką nuo įvairiausio pobūdžio fizinio ar psichologinio smurto (pagal JT vaiko teisių konvencijos 29 str.).

Ikimokyklinio ugdymo programų rengimas įstaigose leidžia geriau tenkinti vaikų poreikius, atsižvelgti į tėvų (globėjų) lūkesčius, darželio aplinką bei ugdymo savitumus. Rengiant programą vadovaujamosi pažangių užsienio ir šalies sistemų praktikomis – į vaiką orientuoto visuminio ugdymo, darnios plėtros, universalaus ugdymo dizaino, lauko pedagogikos, judraus ugdymosi, lėto mokymosi idėjų sinteze.

Į ugdymą žvelgiama iš vaiko perspektyvos – vaikas savo poreikius, interesus bei patirtį turinti individualybė, gebanti autentiškai mokytis ir kaupti patirtį dialoginėje sąveikoje su pedagogu ir kitais vaikais.

Ugdymo procese aktyvūs abu jo dalyviai – tiek vaikas, tiek mokytojas. Ugdymo procesas – interpretacinis, kūrybingas, refleksyvus, atviras vaikų iniciatyvoms, idėjoms, tyrinėjimams, kūrybinei saviraiškai.

Mokytojų siūlomos idėjos yra grindžiamos ekonominio, ekologinio, kultūrinio ir socialinio tvarumo principais.

2. IKIMOKYKLINIO UGDYMO PRINCIPAI

- Humaniškumo – pastebimas ir gerbiamas kiekvienas vaikas, tikima jo geruoju pradū, palaikomi vaikų sumanymai. Vaikų santykiai grindžiami tarpusavio pasitikėjimu.
- Demokratiškumo – ugdomas kritiškai mąstantis, tolerantiškas, iniciatyvus, mokantis bendrauti su kitais žmogus.
- Pilietiškumo – padedama vaikui perimti tautos kultūros tradicijas, papročius ir vertybes, ugdomas doras, kūrybingas žmogus, būsimas tautos kultūros saugotojas ir kūrėjas.
- Visuminio ugdymo – ugdymo turinys yra vientisas ir neskaidomas, vienodai integruojamos visos ugdymo sritys, sudaromos sąlygos skleisti visoms vaiko prigimtinėms galioms: fizinėms, psichinėms ir dvasinėms.

- Individualizavimo – atsižvelgiant į kiekvieno vaiko skirtingą pažinimo ir mokymosi tempą, galimybes ir asmenines savybes, numatome vaiko ugdymo(si) tikslus, pritaikome ugdymo turinį. Stebima vaiko daroma pažanga, numatoma tolesnė ugdymo(si) perspektyva.
- Tęstinumo – siekiama darnaus vaiko perėjimo nuo ankstyvojo ugdymo šeimoje prie ikimokyklinio ugdymo grupėje. Užtikriname nuoseklų ugdymo tęstinumą priešmokyklinėje grupėje.
- Atnaujinimo – programa nuolat tobulinama, vadovaujantis ugdymo kaitos tendencijomis, atsižvelgiant į vaikų poreikius, tėvų lūkesčius.
- Konfidencialumo – garantuojama, kad informacija apie vaiko ugdymą(si) ir jo vystymą(si) tėvams (globėjams) mokytojų ir mokiniui pagalbos specialistų teikiama individualiai, vaikų nuotraukos viešoje erdvėje viešinamos tik esant raštiškam tėvų sutikimui.

3. TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

TIKSLAS – vadovaujantis ugdymo kaitos tendencijomis, organizuoti kokybišką ugdymosi procesą, grindžiamą bendruomeniškumu, skatinant aktyvų šeimos, socialinių partnerių dalyvavimą, vykdant nuolatinę refleksiją, kuriant saugią, funkcionalią, šiuolaikišką, technologiškai turtingą ugdymo(si) aplinką.

UŽDAVINIAI – siekti, kad vaikas:

- įgytų žinių apie gamtos išteklių naudojimą, švarią ir sveiką aplinką;
- pažintų ir saugotų etninę kultūrą, vietos tradicijas, paveldą;
- plėtotų individualias fizines, socialines – emocines, pažinimo, kalbos ir bendravimo, kūrybines galias, pažintų ir išreikštų save;
- pozityviai bendrautų ir bendradarbiautų su suaugusiais ir vaikais, mokytųsi spręsti kasdienes problemas;
- aktyviai dalyvautų ir kūrybiškai išreikštų save šeimos, ugdymo įstaigos ir vietos bendruomenės gyvenime;
- mokytųsi pažinti ir veikti: taikant STEAM metodą keltų klausimus, tyrinėtų, rinktųsi veiklos būdus ir priemones, žaistų, samprotautų apie tai, ko išmoko, numatytų tolesnės veiklos žingsnius.

4. UGDYMO TURINYS, METODAI IR PRIEMONĖS

Planuojant ugdymo turinį naudojamas „Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašas“ 2014 m., „Ikimokyklinio ugdymo metodinės rekomendacijos“ 2015 m., rekomendacijos ikimokyklinio ugdymo pedagogui „Žaismė ir atradimai“ 2022 m. Ugdymo turinys planuojamas elektroniniame dienyne „Mūsų darželis“ <https://musudarzelis.com/>, kuriame dalyvauja ir ugdytinių tėvai (globėjai). Veiklos turinys yra orientuotas į vaiko kompetencijų plėtojimą, atsižvelgiant į esmines ugdymosi nuostatas ir gebėjimų sritis (žr. Priedas Nr.1), planuojamas, individualizuojamas pagal vaikų gebėjimus ir patirtį. Ugdymo(si) aplinka pritaikoma vaikų amžiui, poreikiams ir galimybėms.

Taikomos inovatyvios veiklos ir priemonės, padedančios modeliuoti ugdymo turinį, kurio centre yra vaikas. Ugdymo procesas organizuojamas, kad vaikams būtų sudarytos sąlygos patiems aktyviai veikti, tyrinėti, kurti individualiai ir kartu su grupės draugais, pasirinkti ir išbandyti skirtingus veikimo bei mokymosi būdus, pajauti ar apmąstyti, kurie būdai jiems labiau tinka, padeda įgyvendinti sumanymus.

Didelis dėmesys skiriamas STEAM metodo taikymui – gamtamoksliniam, technologiniam, inžineriniam, matematiniam ir meniniam ugdymuisi, informatinio mąstymo prielaidų plėtojimui.

STEAM ugdymas ikimokyklinio amžiaus vaikams paremtas natūraliu vaiko domėjimusi, kaip „veikia“ jį supantis pasaulis, polinkiu kurti daiktus ir tikrinti, kaip veikia jie. Kasdienė aplinka, kuria natūraliai domisi vaikas, yra ir natūrali (gamtinė), ir žmogaus sukurta („matantys“, „girdintys“, „kalbantys“ daiktai, pvz., žaislas, pakartojantis vaiko pasakytus žodžius). Parūpinus šiuolaikinių ugdymo priemonių, vaikai savaime perpranta technologinius, inžinerinius, matematinius, gamtamokslinius dalykus.

STEAM veikloms taikomos įvairios natūralios aplinkos bei objektai ir kartu kuriamos tyrinėjimo laboratorijos, stotelės, siūlomi specialūs tyrimo instrumentai (mikroskopai ir kt.). Įgyvendinant siūlomas inovatyvias veiklas su naujausiomis ugdymo priemonėmis, vaikams prieinama forma ir lygiu vyksta „susitikimai“ su skaitmeninėmis technologijomis, internetu, naujosiomis medijomis, robotika.

Įgyvendinamos prevencinės programos:

- Tarptautinė socialinių – emocinių įgūdžių stiprinimo programa „Kimochis“.

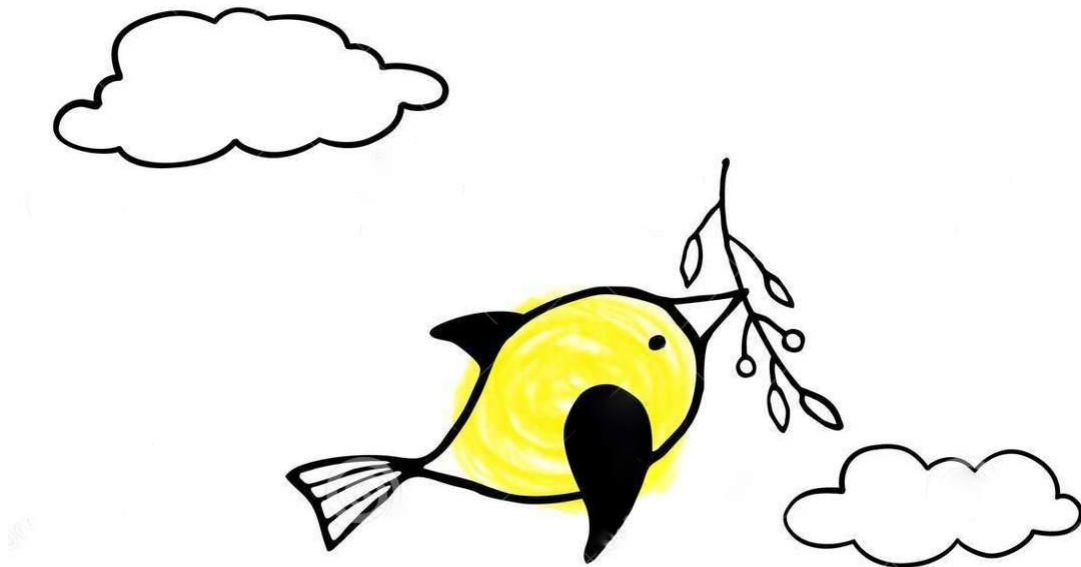
- Lopšelio-darželio sveikatos stiprinimo programa „Kelauja „Vyturėlis“ sveikatos takeliu“.
- Įsitraukta į Lietuvos „Sveikatą stiprinančių mokyklų“ tinklą.
- Dalyvaujama ilgalaikiuose respublikiniuose sportiniuose projektuose „Lietuvos mažųjų žaidynės“, „Sveikata visus metus“.
- Naudojama „Gyvenimo įgūdžių ugdymo programos“ rekomendacijomis parengta „Raudondvario lopšelio-darželio „Vyturėlis“ 4-6m. amžiaus ugdytinių socialinių – emocinių gebėjimų stiprinimo programa“.
- Dalyvaujama ilgalaikėje SEU (socialinio-emocinio ugdymo) olimpiadoje „Dramblys“.
- Naudojamos „Alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo prevencinės programos“ rekomendacijos.

Ugdymo(si) metodai:

- Žaidimas – pagrindinis vaikų ugdymo(si) metodas, per kurį vaikas atskleidžia savo patirtį, ją kaupia ir tobulėja.
- Stebėjimas – taikomas pažinti supančią aplinką.
- Tyrinėjimas, eksperimentas – taikomas aplinkos pažinimui ir patirties kaupimui, skatina aktyviai veikti, atrasti, analizuoti.
- Pokalbis, diskusija – vaikai skatinami išreikšti savo nuomonę, argumentuoti išsakytas mintis, klausytis ir girdėti, ką sako kiti.
- Kūrybiškumą skatinantis metodas – naujų sumanymų, idėjų kūrimas, problemų sprendimas, informacijos radimas ir pritaikymas, vaizduotės lavinimas, „minčių lietus“.
- Išvykos, ekskursijos – turtinama vaikų pažintinė, socialinė, kalbinė ir emocinė patirtis, ugdomi įgūdžiai ir gebėjimai.
- Pramogos, šventės – vaiko saviraiškos, kūrybiškumo, bendradarbiavimo skatinimui.
- IKT taikymas – mokymosi platformos, skaitmeninės užduotys, kompiuteriniai edukaciniai žaidimai, fotografavimas, vaizdo medžiagos stebėjimas ir analizavimas.

Ugdymo ir ugdymosi aplinkoje yra pakankamai ugdomųjų priemonių, skatinančių aktyvią vaiko veiklą, kūrybiškumą, pažinimą:

- priemonės pažintinei veiklai, tyrinėjimams ir eksperimentams: eksperimentų rinkiniai orui ir vandeniui, mikroskopai, didinamieji stiklai, įvairios talpos, svarstyklės, šviesos stalai, augalų aprašai ir edukaciniai plakatai su QR kodais, daržo lysvės;
- priemonės meniniam ugdymui, judesiui, šokiui, muzikavimui;
- priemonės sportinei ir sveikatinimo veiklai: sensoriniai rinkiniai, balansavimo takeliai, žaidimų baseinai, parašiutai, paspirtukai, krepšinio ir futbolo priemonės, įvairios žaidimų aikštelės su minkšta danga, vaizdinės priemonės sveikos mitybos tema;
- priemonės konstravimui, informacinės ir interaktyvios;
- priemonės save suvokiančio, oraus vaiko ugdymui: vaizdinės, didaktinės priemonės emocijų pažinimo, tinkamo elgesio tema.

SOCIALINĖ KOMPETENCIJA

Vaiko pasiekimai	Vertybinė nuostata	Esminiai gebėjimai
SAVIVOKA IR SAVIGARBA ¹	Save vertina teigiamai.	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Supranta savo asmens tapatumą (aš esu, buvau, būsiu), pasako, kad yra berniukas ar mergaitė; ❖ Priskiria save savo šeimai, grupei, bendruomenei; ❖ Pasitiki savimi ir savo gebėjimais, palankiai kalba apie save, tikisi, kad kitiems jis patinka; ❖ Supranta ir gina savo teises būti ir žaisti kartu su kitais.
EMOCIJŲ SUVOKIMAS IR RAIŠKA ²	Domisi savo ir kitų emocijomis, jausmais.	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Atpažįsta ir įvardina savo ir kitų emocijas ar jausmus bei jų priežastis, bando į juos atsiliepti įprastose situacijose. ❖ Įprastose situacijose emocijas ir jausmus išreiškia tinkamais, kitiems priimtinais būdais, žodžiais ir elgesiu atliepia kito jausmus (užjaučia, padeda).
SANTYKIAI SU SUAUGUSIAIS ³	Nusiteikęs geranoriškai bendrauti ir bendradarbiauti su suaugusiais.	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Pasitiki pedagogais, juos gerbia, ramiai jaučiasi su jais kasdieninėje ir neįprastoje aplinkoje; ❖ Mokosi iš suaugusių, drąsiai reiškia jiems savo nuomonę, tariasi, derasi; ❖ Žino, kaip reikia elgtis su nepažįstamais suaugusiais.
SANTYKIAI SU BENDRAAMŽIAIS ⁴	Nusiteikęs geranoriškai bendrauti ir bendradarbiauti su bendraamžiais.	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Supranta, kas yra gerai, kas blogai; ❖ Draugauja bent su vienu vaiku arba su visais -supranta kitų norus, dalinasi žaislais, tariasi, užjaučia, padeda; ❖ Suaugusio padedamas supranta savo žodžių ir veiksmų pasekmes sau ir kitiems.
PROBLEMŲ SPRENDIMAS ⁵	Nusiteikęs ieškoti išeičių kasdieniniams sunkumams bei iššūkiams įveikti.	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Atpažįsta ką nors veikiant kilusius sunkumus bei iššūkius, dažniausiai supranta, kodėl jie kilo; ❖ Suvokia savo ir kitų ketinimus; ❖ Ieško tinkamų sprendimų ką nors išbandydamas, tyrinėdamas, aiškindamasis, bendradarbiaudamas; pradeda numatyti priimtų sprendimų pasekmes.

Žiūrėti:¹ IKIMOKYKLINIO AMŽIAUS VAIKŲ PASIEKIMŲ APRAŠAS. (2014). Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija. Psl.28 <https://www.ikimokyklinis.lt/index.php/biblioteka/vaiku-ugdymas/ikimokyklinio-amziaus-vaiku-pasiekimu-aprasas/19440>

² Ten pat, psl. 24

³ Ten pat, psl. 30

⁴ Ten pat, psl. 32

⁵ Ten pat, psl. 64

PAŽINIMO KOMPETENCIJA

Vaiko pasiekimai	Vertybinių nuostatų	Esminiai gebėjimai
TYRINĖJIMAS ⁶	Smalsus, domisi viskuo, kas vyksta aplinkui, noriai stebi, samprotauja.	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Aktyviai tyrinėja save, socialinę, kultūrinę ir gamtinę aplinką; ❖ Įvaldo tyrinėjimo būdus (stebėjimą ir bandymą); ❖ Mąsto ir samprotauja apie tai, ką pastebėjo, atrado, pajuto, patyrė.
INICIATYVUMAS IR ATKAKLUMAS ⁷	Didžiuojasi savimi ir didėjančiais savo gebėjimais.	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Savo iniciatyva pagal pomėgius pasirenka veiklą, ilgam įsitraukia, ją plėtoja, po tam tikro laiko tarpo veiklą pratęsia; ❖ Kreipiasi į suaugusiųjų pagalbą, kai pats nepajėgia susidoroti su kilusiais sunkumais.
APLINKOS PAŽINIMAS ⁸	Nori pažinti bei suprasti save ir aplinkinį pasaulį, džiaugiasi sužinojęs ką nors nauja.	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Įvardija ir bando paaiškinti socialinius bei gamtos reiškinius; ❖ Apibūdina save, savo gyvenamąją vietą, šeimą, kaimynus, gyvosios ir negyvosios gamtos objektus; ❖ Domisi technika ir noriai mokosi ją naudotis.
SKAIČIAVIMAS IR MATAVIMAS ⁹	Nusiteikęs pažinti pasaulį skaičiuodamas ir matuodamas.	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Geba skaičiuoti daiktus, palyginti daiktų grupes pagal kiekį, naudoti skaitmenis, apibūdinti daikto vietą eilėje, sudaryti sekas; ❖ Geba grupuoti daiktus pagal spalvą, formą, dydį; ❖ Jaučia dydžių skirtumus, daikto vietą ir padėtį erdvėje; ❖ Supranta ir vartoja žodžius, kuriais apibūdinamas atstumas, ilgis, masė, tūris, laikas. Pradeda suvokti laiko tėkmę ir trukmę.

Žiūrėti: ⁶ IKIMOKYKLINIO AMŽIAUS VAIKŲ PASIEKIMŲ APRAŠAS. (2014). Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija. Psl. 60 <https://www.ikimokyklinis.lt/index.php/biblioteka/vaiku-ugdymas/ikimokyklinio-amziaus-vaiku-pasiekimu-aprasas/19440>

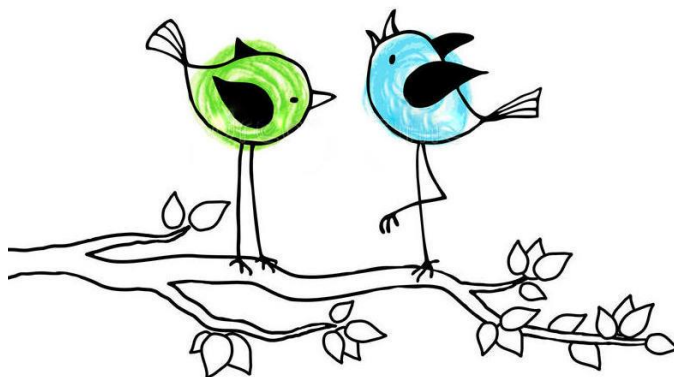
⁷ Ten pat, psl. 58

⁸ Ten pat, psl. 42

⁹ Ten pat, psl. 46

KOMUNIKAVIMO KOMPETENCIJA

Vaiko pasiekimai	Vertybinė nuostata	Esminiai gebėjimai
SAVIREGULIACIJA, SAVIKONTROLĖ ¹⁰	Nusiteikęs valdyti emocijų raišką ir elgesį.	❖ Laikosi susitarimų, elgiasi mandagiai, taikiai, bendraudamas su kitais bando kontroliuoti savo žodžius ir veiksmus (suvaldo pyktį, neskaudina kito), įsiaudrinęs geba nusiraminti.
SAKYTINĖ KALBA ¹¹	Nusiteikęs išklaudyti kitą ir išreikšti save bei savo patirtį kalba.	❖ Klausosi ir supranta kitų kalbėjimą, kalba su suaugusiaisiais ir vaikais, natūraliai, laisvai išreikšdamas savo išgyvenimus, patirtį, mintis, intuityviai junta kalbos grožį.
RAŠY TINĖ KALBA ¹²	Domisi rašytiniais ženklais, simboliais, skaitomu tekstu.	❖ Atpažįsta ir bando rašyti raides, žodžius bei kitus simbolius; ❖ Pradedą skaitinėti.

Žiūrėti:¹⁰ IKIMOKYKLINIO AMŽIAUS VAIKŲ PASIEKIMŲ APRAŠAS. (2014). Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija. Psl. 26 <https://www.ikimokyklinis.lt/index.php/biblioteka/vaiku-ugdymas/ikimokyklinio-amziaus-vaiku-pasiekimu-aprasas/19440>

¹¹ Ten pat, psl. 34

¹² Ten pat, psl. 38

SVEIKATOS SAUGOJIMO KOMPETENCIJA

Vaiko pasiekimai	Vertybinė nuostata	Esminiai gebėjimai
FIZINIS AKTYVUMAS ¹³	Noriai, džiaugsmingai juda, mėgsta judrią veiklą ir žaidimus.	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Eina, bėga, šliaužia, ropoja, lipa, šokinėja koordinuotai, išlaikydamas pusiausvyrą, spontaniškai ir tikslingai atlieka veiksmus, kuriems būtina akiųrankos koordinacija bei išlavėjusi smulkioji motorika.
KASDIENINIO GYVENIMO ĮGŪDŽIAI ¹⁴	Noriai ugdomosi sveikam kasdieniniam gyvenimui reikalingus įgūdžius	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Tvarkingai valgo, savarankiškai atlieka savitvarkos veiksmus: apsirengia ir nusirengia, naudojami tualetu, prausiasi, šukuojasi. ❖ Saugo savo sveikatą ir saugiai elgiasi aplinkoje.

Žiūrėti: ¹³ IKIMOKYKLINIO AMŽIAUS VAIKŲ PASIEKIMŲ APRAŠAS. (2014). Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija. Psl. 22 <https://www.ikimokyklinis.lt/index.php/biblioteka/vaiku-ugdymas/ikimokyklinio-amziaus-vaiku-pasiekimu-aprasas/19440>

¹⁴ Ten pat, psl. 20

MENINĖ KOMPETENCIJA

Vaiko pasiekimai	Vertybinė nuostata	Esminiai gebėjimai
KŪRYBIŠKUMAS ¹⁵	Jaučia kūrybinės laisvės, spontaniškos improvizacijos bei kūrybos džiaugsmą.	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Savitai reikšti savo išpūdžius įvairioje veikloje; ❖ Ieško nežinomos informacijos, siūlo naujas, netikėtas idėjas ir jas savitai įgyvendina.
ESTETINIS SUVOKIMAS ¹⁶	Domisi, gėrįsi, grožisi aplinka, meniniais kūriniais, menine veikla.	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Pastebi ir žavisi aplinkos grožiu, meno kūriniais, džiaugiasi savo ir kitų kūryba, jaučia, suvokia ir apibūdina kai kuriuos muzikos, šokio, vaidybos, vizualaus meno estetikos ypatumus, reiškia savo estetinius potyrius, dalijasi išgyvenimais, išpūdžiais.
MENINĖ RAIŠKA ¹⁷	Jaučia meninės raiškos džiaugsmą, rodo norą aktyviai dalyvauti meninėje veikloje.	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Spontaniškai ir savitai reiškia išpūdžius, išgyvenimus, mintis, patirtas emocijas muzikuodamas, šokdamas, vaidindamas, vizualinėje kūryboje.

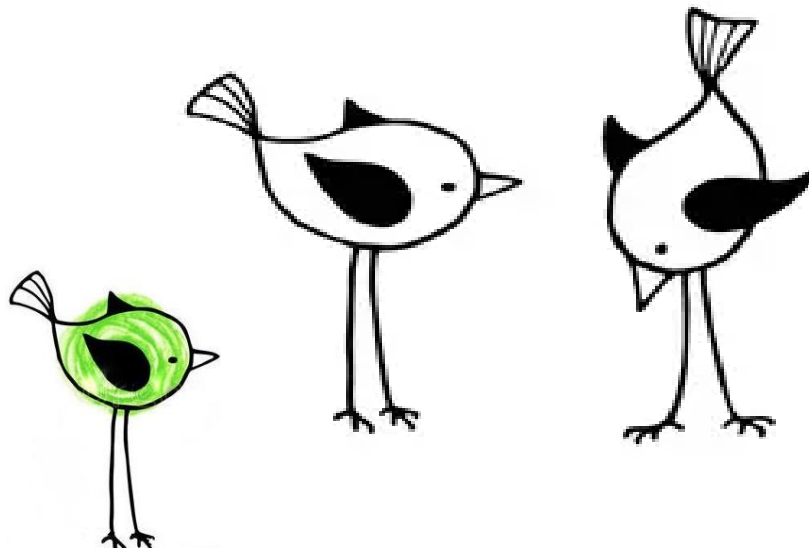
Žiūrėti:¹⁵ IKIMOKYKLINIO AMŽIAUS VAIKŲ PASIEKIMŲ APRAŠAS. (2014). Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija. Psl. 66 <https://www.ikimokyklinis.lt/index.php/biblioteka/vaiku-ugdymas/ikimokyklinio-amziaus-vaiku-pasiekimu-aprasas/19440>

¹⁶ Ten pat, psl. 56

¹⁷ Ten pat, psl. 50

MOKĖJIMO MOKYTIS KOMPETENCIJA

Vaiko pasiekimai	Vertybinė nuostata	Esminiai gebėjimai
MOKĖJIMAS MOKYTIS ¹⁸	Noriai mokosi, džiaugiasi tuo, ko išmoko.	❖ Mokosi žaisdamas, stebėdamas kitus vaikus ir suaugusiuosius, klausinėdamas, ieškodamas informacijos, išbandydamas, sprenddamas problemas, kurdamas, įvaldo kai kuriuos mokymosi būdus, pradeda suprasti mokymosi procesą.

Žiūrėti: ¹⁸ IKIMOKYKLINIO AMŽIAUS VAIKŲ PASIEKIMŲ APRAŠAS. (2014). Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija. Psl. 68 <https://www.ikimokyklinis.lt/index.php/biblioteka/vaiku-ugdymas/ikimokyklinio-amziaus-vaiku-pasiekimu-aprasas/19440>

5. UGDYMO PASIEKIMAI IR JŲ VERTINIMAS

Ikimokyklinio amžiaus vaikų gebėjimai, pažanga vertinami elektroniniame dienyne „Mūsų darželis“ <https://musudarzelis.com/> skiltyje „Pasiekimų žingsneliai“, remiantis „Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašu“.

Vertinimo tikslas: nustatyti esamus ugdytinių gebėjimus bei numatyti tolesnio ugdymo(si) gaires.

Uždaviniai:

- pažinti vaiko ugdymo(si) poreikius, interesus, pomėgius, galias, charakterio ypatumus, kultūrinius skirtumus;
- atskleisti vaiko pastangas ir pažangą bei skatinti jo ugdymą(si);
- apmąstyti (reflektuoti) įgyvendintus programos tikslus ir uždavinius;
- planuoti tolesnio ugdymo(si) perspektyvas individualiai kiekvienam vaikui ir vaikų grupei;
- apibendrinti sukauptą vertinimo informaciją, koreguoti ugdymo planus;
- pateikti vertinimo informaciją vaikui, vaiko tėvams (globėjams) ir kitiems ugdytojams.

Pasiekimų žingsniai nubrėžia bendrą judėjimo kryptį skirtingų poreikių vaikams. Vaiko pasiekimų žingsniai veda link ikimokyklinio ugdymo(si) rezultato – šešerių/septynerių metų vaiko esminių nuostatų ir gebėjimų.

Vaiko pasiekimai įvertinami du kartus per metus. Mokytojas įvertina vaiko pasiekimus pagal 18 pasiekimų sričių, kurios apjungtos į kompetencijas (žr. Priedas Nr.1). Pirmasis vertinimas ikimokyklinio amžiaus vaikams atliekamas rugsėjo–spalio mėn. Jo metu išsiaiškinami realūs vaiko gebėjimai, patirtis, kas sekasi geriau, kas sunkiau, numatomas tolesnis ugdymo tikslas ir uždaviniai, ugdymo(si) individualizavimo ir paramos vaikui formos. Antrasis vertinimas ikimokyklinio amžiaus vaikams atliekamas iki gegužės 15 d. Antrojo vaiko vertinimo paskirtis – nustatoma individuali kiekvieno vaiko pažanga, pasiekta per metus, kuri fiksuojama vaiko pasiekimo diagramoje pagal sritis ir žingsnius (žr. Priedas Nr.3), apibendrinami įvykę pokyčiai, ar tinkamai pasirinkta ugdymo(si) kryptis.

Jei išryškėjo didelės ugdymo(si) spragos, atliekamas tarpinis vertinimas.

Vaikų pasiekimus vertinti padeda įstaigoje dirbantys specialistai: logopedas, meninio ugdymo mokytojas, psichologas, visuomenės sveikatos specialistas. Ugdymo(si)

sėkmingumas/nesėkmingumas sprendžiamas tik su ugdymo procese dalyvaujančiais specialistais ir tėvais (globėjais).

Vaiko pasiekimai vertinami nuolat. Mokytojas planuoja, atlieka vaiko pažangos bei pasiekimų vertinimą ugdymo procese, apibendrina ir įvertina pasiekimus, informuoja, teikia metodinę pagalbą bei rekomendacijas tėvams (globėjams) apie vaiko ugdymo(si) pasiekimus, daromą pažangą. Remdamasis vertinimo informacija, analizuoja, koreguoja ugdymo(si) procesą, pasirenka veiksmingiausius būdus ir metodus, kad vaikas patirtų sėkmę, rūpinasi, kad laiku būtų suteikta specialioji pagalba, įsivertina ir savo darbą.

Vaikų, turinčių kalbos ir kalbėjimo sutrikimų, vertinimą atlieka logopedas. Mokslo metų pradžioje, gavęs tėvų sutikimą, logopedas ištiria vaikų kalbos išsivystymo lygį, įvertina kalbos ir kalbėjimo gebėjimus pildo kalbos įvertinimo kortelę, rengia individualias ir grupines ugdymo programas. Mokslo metų viduryje ir mokslo metų pabaigoje logopedas atlieka vaikų su kalbėjimo ir kalbos sutrikimais pažangos/ pasiekimų analizę. Logopedas informaciją tėvams (globėjams) apie vaiko pasiekimus pateikia individualių pokalbių metu.

Ugdytinių tėvai (globėjai) pildo anketą „Žinios apie vaiką, jo tėvus (globėjus)“ (žr. Priedas Nr.2). Pildo rudenį, arba iškart pradėjus lankyti įstaigą metų eigoje.

Tėvų (globėjų) informavimas: vertinimo medžiaga yra konfidenciali ir aptariama individualiai su vaiko tėvais (globėjais) rudenį ir pavasarį. Pokalbiuose gali dalyvauti įstaigoje dirbantys specialistai, Vaiko gerovės komisijos atstovai. Tėvams (globėjams) informacija teikiama žodžiu ar raštu <https://musudarzelis.com/>, su bendrais ugdytinių pasiekimais tėvai (globėjai) supažindinami grupių susirinkimų metu, su individualiais vaiko pasiekimais supažindinami asmeniškai, individualių pokalbių metu.

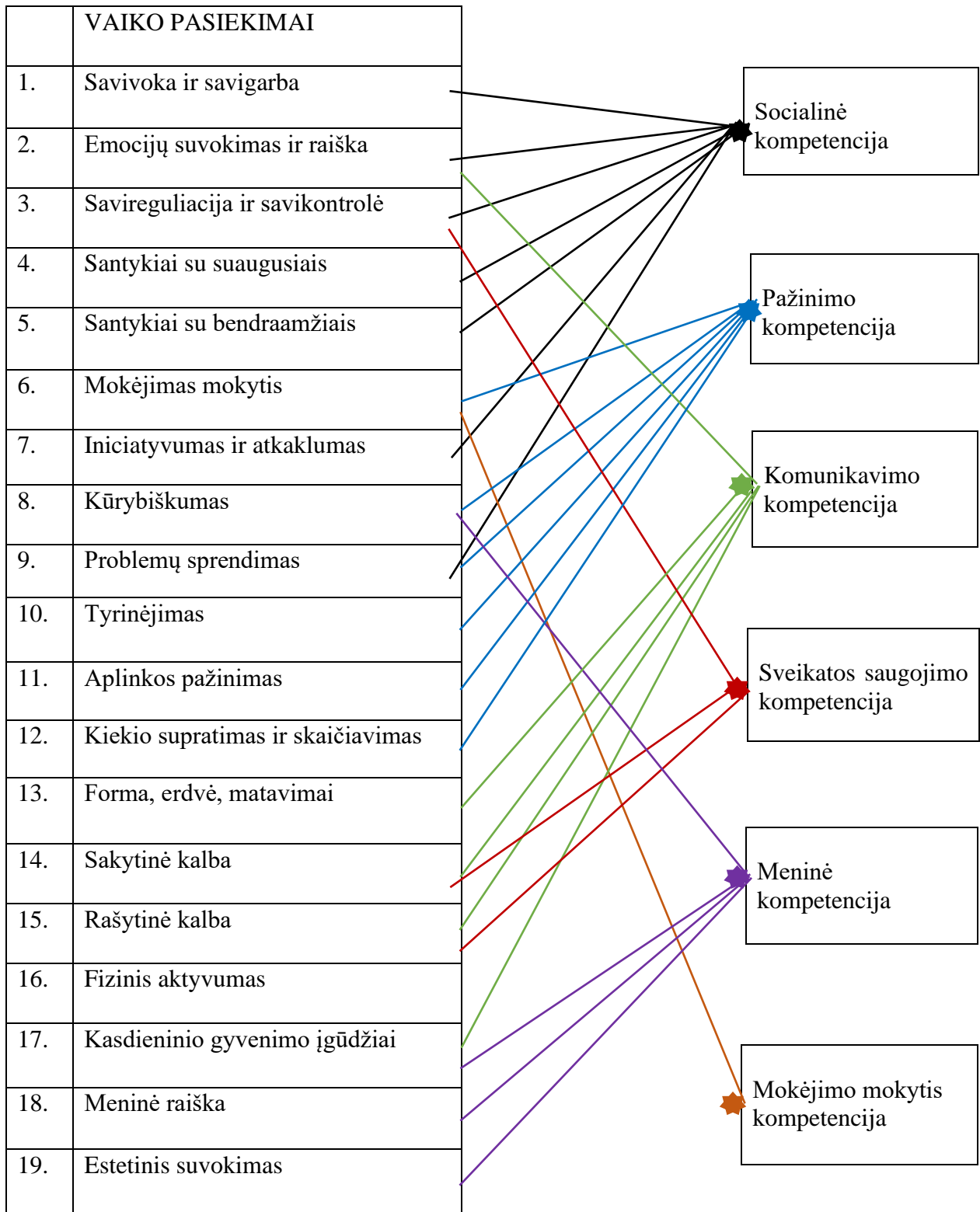

6. NAUDOTA LITERATŪRA IR ŠALTINIAI

1. Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašas. 2014. LRŠMM.
<https://www.ikimokyklinis.lt/index.php/biblioteka/vaiku-ugdymas/ikimokyklinio-amziaus-vaiku-pasiekimu-aprasas/19440>
2. Ikimokyklinio ugdymo metodinės rekomendacijos. 2015. LRŠMM.
<https://www.ikimokyklinis.lt/index.php/biblioteka/vaiku-ugdymas/ikimokyklinio-ugdymo-metodines-rekomendacijos/20750>
3. Valstybinė švietimo 2013-2022 metų strategija. Vilnius, 2013.
<https://smsm.lrv.lt/strategija/vss.htm>
4. Nacionalinė darnaus vystymosi strategija. Vilnius, 2011.
https://am.lrv.lt/uploads/am/documents/files/ES_ir_tarptautinis_bendradarbiavimas/Darnaus%20vystymosi%20tikslai/NDVS/NDVS.pdf
5. „Tyrimo pažangi pedagoginė praktika ir pedagoginės inovacijos Lietuvos vaikų darželiuose atlikimas“ Vilnius, 2018.
https://www.esinvesticijos.lt/uploads/main/esproducts/docs/92_d217f77a3a369db40169a78a7f6da426.pdf
6. „Žaismė ir atradimai“ rekomendacijos ikimokyklinio ugdymo pedagogui vadovas pedagogui. Vilnius, 2021.
<https://sodas.ugdome.lt/metodiniai-dokumentai/perziura/17253>
7. Jungtinių tautų vaiko teisių konvencija. Vilnius, 1995.
<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.18370?jfwid=>
8. Metodinės rekomendacijos ikimokyklinio ugdymo programai rengti. Vilnius, 2005.
<https://www.ikimokyklinis.lt/index.php/biblioteka/vaiku-ugdymas/metodines-rekomendacijos-ikimokyklinio-ugdymo-programai-rengti/743>
9. Ikimokyklinio ugdymo programų kriterijų aprašas. Vilnius, 2011. <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.254659/cOxfrfYOUM>

VAIKO PASIEKIMŲ APJUNGIMAS Į KOMPETENCIJAS

ŽINIOS APIE VAIKĄ, JO TĖVUS (GLOBĖJUS)

Vaiko vardas, pavardė.....

Vaiko gimimo metai, mėnuo, diena

Kalba(tarmė), kuria bendraujama namuose.....

Namų adresas

Mamos (globėjos) vardas, pavardė, tel. nr., el.pašto adresas.....

.....

.....

Tėčio (globėjo) vardas, pavardė, tel.nr. el.pašto adresas

.....

.....

Apibūdinkite savo sūnų/duką (charakterį, pomėgius).

.....

.....

.....

.....

Kas vaikui gerai sekasi, kur jam reikia padėti?

.....

.....

.....

Jūsų lūkesčiai.....

.....

.....

.....

.....

.....

Mokslo metai.....

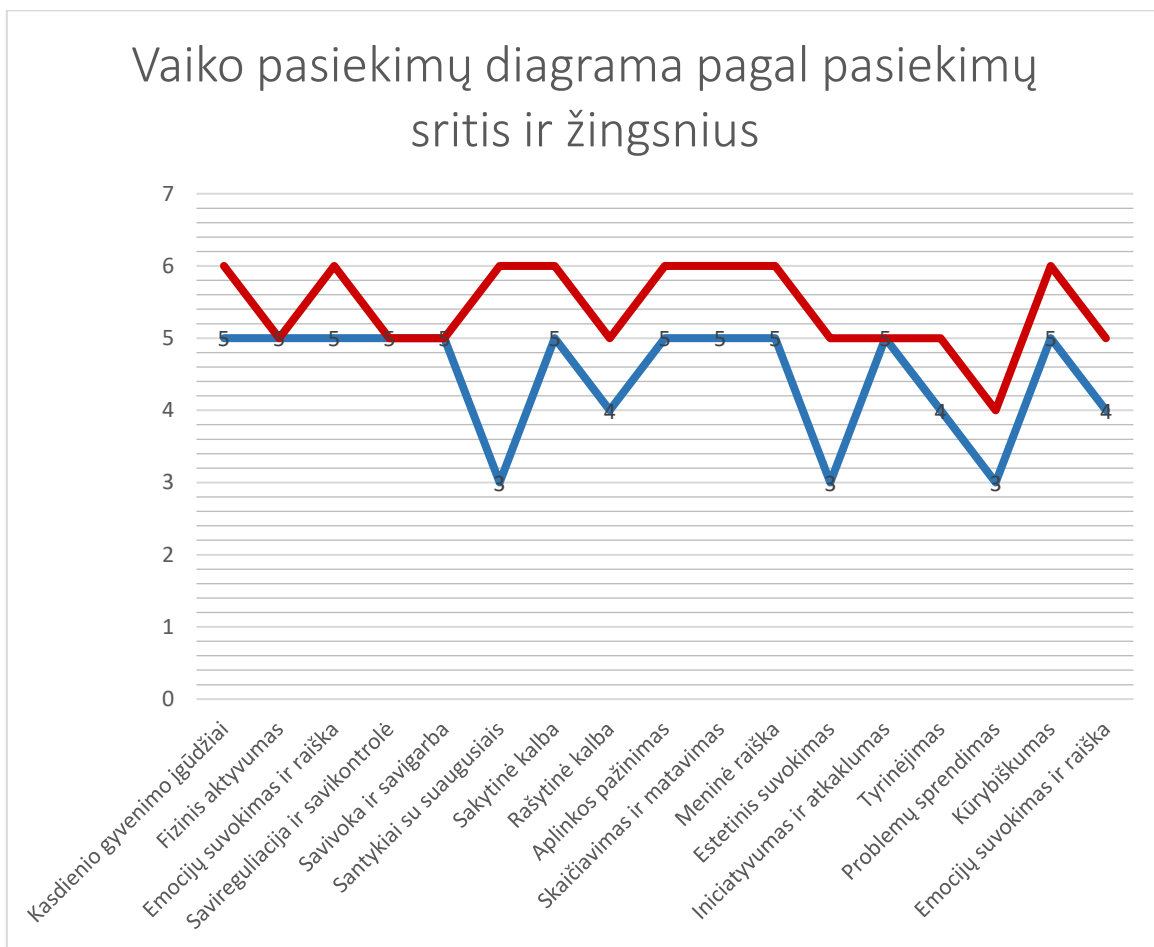
Data.....

Vaiko vardas, pavardė, amžius.....

Ugdytojas.....

Grupė.....

Pavyzdys

Mėlyna linija – spalio mėnesio pasiekimų žymėjimas.

Raudona linija – gegužės mėnesio pasiekimų žymėjimas.